www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 55. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 7. марта, 1923. VOL. XXXI. No. 55. Jersey City, N. J., Wednesday, March 7, 1923. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ПОЧИНАЄ КАМПАНІЮ ЗА УЧАСТЮ АМЕРИКИ В СВІТОВІМ СУДІ

ВАШИНҐТОН, 5. марта. — Президент Гардинґ дав опублікувати листа, якого він написав до заступника англійського стейтового губернатора Блума, а в котрім він ще раз заявляється за приступленнєм Злучених Держав на правах повноправного члена до світового суду при Лізі Народів.

Притокою для писання листа було повідомлєнє президента віцеґубернатором яко головою стейтової леґіслятури про ухвалену нею резолюцію, закликаючу Злучені Держави до участи в межинародним суді при Лізі Народів та вихваляючу президента за дивільну відвагу, з якою він підняв боротьбу за сею участю. Дякуючи за вислови одобрення, президент Гардинґ підчеркує, що програма та цілі межинародного суду при Лізі Народів зголжується з ідеалами американського народа та що участь Злучених Держав в сьому суді становилаби важний крок вперед в принятю на себе межинародних зобовязань. Така участь Злучених Держав, на думку президента булаби підходячою заохотою других народів полагоджувати свої справи мирною дорогою. Роблячи таку пропозицію, теперішний уряд хоче дати вислів стремлінню Американців до закінчення збройних конфліктів та полагоджування непорозумінь через злагоди. В той спосіб Америка причинилабся до устанення засади, що право є висше над силу. Тому президент Гардинґ є певний, що американський народ підопре його пропозицію.

Лист президента Гардинґа, а спеціяльно його опублікованє вважають указом, що президент думає почати серед суспільности ширшу аґітацію за своїм проєктом.

ЩЕ ОДНО ПИТАННЄ МІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНА

ВАШИНҐТОН, 5. марта. — Найвисший Суд Злучених Держав має розбирати сими днями іміґраційний закон, щоби переконатися, чи виключенє священиків та проповідників з числення їх в квоту, дозволену для кождого краю, відноситься також до їх жінок та дітий, чи виключно до самих священиків.

Питанє се приходить під розбір, бо до Злучених Держав приїхала недавно родина одного проповідника, а іміґраційний уряд задержав її, поки Найвисший Суд не розгляне справи.

ПРОПОВІДНИКИ ХОЧУТЬ ПОМАГАТИ ПРОГИБІЦІЙНИМ АҐЕНТАМ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, 5. марта. — Методійські проповідники сього міста зобовязалися купити два автомобілі для вжитку прогибіційних аґентів при відкриванню фабрик та пачкарів горівки.

Проповідники зробили се на нарікацє аґентів, що уряд не дозваляє їм ані купувати урядові авта ані наймати їх в разі потреби.

НАСЛІДКИ ПРОГИБІЦІЇ: КОЖДИЙ ДІМ ГОРАЛНЯ

ПИТСБУРҐ, Па., 5. марта. — Невеличке місточко Рентон довідалося від одного Стенлі Марома, що до нього приїзджають на ревізію аґенти прогибіційного уряду. Марон бачив аґентів ще далеко за містом, і всівши на конального мула, пігнав в місто упередити міщан про наближаючуся ревізію. Мешканці місточка сейчас винесли на вулиці бочки, бутлі, горшки та всяке друге начинне, повне найрізнійшого рода домашних виробів. Все те спущено на дорогу. Коли аґенти наспіли до міста, вони чули страшний сміл, бачили, що в кождім домі варять якийсь алькоголічний напиток, але їх ревізії не дали їм висліду, якого вони бажали. При найліпшій волі арештовали 6 люда та сконфісковано 25 ґальонів горівки та три належито построєні домашні горалні.

НАСЕЛЕННЄ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ВЖЕ НЕ РОЗМНОЖУЄТЬСЯ ТАК, ЯК ДАВНІЙШЕ

ВАШИНҐТОН, 5. марта. — Уряд конскрипції (цензусу, переписи) видав тимчасові обрахунки з приросту населення Злучених Держав за 9 місяців 1922. року. Виходить з тих обчислень, що населенне Злучених Держав не збільшається так скоро, як давнійше, бо з одного боку число уродин зменчується, з другого число смертий зростає.

За чих 9 перших місяців 1922. року пересічна смертність в Злучених Державах виносила 117 на кождих 10,000 душ населення, тоді як в 1921. році, приміром, вона виносила 116 на те саме число. Число знов уродин виносило на кождих 10,000 душ в 1922. році 228, тоді як попередного року виносило 250.

НОВЕ ПОСЛУХАНЄ В СПРАВІ САККО ТА ВАНСЕТТІ

ДЕДГЕМ, Мессачузетс, 5. марта. — Стейтовий найвисший суд визначив на найблизчу пятницю переслуханє в справі нової розправи для Ніколя Сакко та Бартоломея Ванцетті, двох італійських анархістів, котрих три роки тому засуджено на смерть за вбитте касієра та його сторожа в Сант Брейнтрі; суд має розібрати, чи треба нової розправи, бо обжаловані кажуть, що їх засуджено не тому, що вони справді винуваті, але тому, що вони брали участь в радикальній аґітації.

Щоби примусити суд до розбирання їх закиду, обжаловані 18 днів тому вийшли на голодівку. Від тоді вони не приймали ніякої їди, хоча вони пють полостатком.

Здається, що ще більший вплив як голодівка засуджених мали на приспішенє суду протести заграничних соціялістичних та комуністичних орґанізацій.

ЧИСЛО МАЛОЛІТНИХ ПЕРЕСТУПНИКІВ ЗМЕНЧУЄТЬСЯ

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 5. марта. — „Стейтова рада чоловіколюбних інституцій" оголошує свої розрахунки, що число малолітних проступників в стейті зменчуєся. Рада підносить поширенє руху за навчанням хорих дітий в спеціяльних клясах.

ДОЗБИРАЙМО ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви

до суми $30,000!

Вже не богато бракує. Всі громади як подбають як слід, то в недалекому часі збірка буде довершена і перевершена.

Українські громади і товариства:—

Допильнуйте сього найважнійшого тепер діла, аби скоро американські Українці могли повідомити рідний край, що їсим разом допіч для його боротьби увінчалась успіхом!

ДЕПОРТАЦІЯ ВІРМЕН ЗАКОННА В УСІХ СПРАВАХ

В Федеральнім суді в Ню Йорку розбирано цікаве питанє не про права іміґрантів. Кілька днів тому назад іміґраційний уряд вислав був назад до Константинополя цілу громаду Вірмен, які втекли були до Злучених Держав перед навалою турецького війска. Іміґраційний уряд передержав їх був досить довгий час, бо в конґресі внесено було внесенє, аби Вірмен допустити помимо іміґраційного закона. Коли іміґраційний комітет палати послів відкинув проєкт, іміґраційні власти сейчас казала відослати Вірмен до їх місця виїзду, себто до Константинополя. Надармо адвокати іміґрантів пробували добитися права осідку для Вірмен на тій основі, що в той спосіб вірменських вікачів віддасться в руки їх ворогів. Хоча адвокат Вірмен зявився перед іміґраційним комішенером нюйорського порту з приказом від суду задержатися з відсилкою іміґрантів, поки справа не буде остаточно судом вирішена, комішенер не захотів задержати вже випливаючий з порту корабель, і Вірмен таки повезли до Европи. Адвокат Вірмен далі позиває справу, добиваючися від суду рішення, що втікачі з Туреччини Вірмени не підлягають обмеженням іміґраційного закона, бо вони є втікачами перед релігійним та національним переслідуванням, яким прислугує право азилю (притуловища) в Злучених Державах без огляду на іміґраційні закони, обмежуючі число іміґрантів.

Суд станув, однак, на другім становищи. Він признав депортацію Вірмен правною. Бо іміґраційний закон не признає виїмку для релігійно та національно переслідуваних людий. Не помогло, що адвокати покликувалися на американську традицію давати захорону для переслідуваних.

Рішенє суду має велике значінє для іміґрантів других переслідуваних народів.

УКРАЇНСЬКІ ПУБЛІЦИСТИ І ПИСМЕННИКИ В КАНАДІ

Дня 23 лютого с. р. відбулися в Вінипеґу збори українських публіцистів і письменників щоб нарадитись над заложенєм своєї орґанізації. Після основного реферату в тій справі д-ра О. Назарука і широкої над ним дискусії ухвалено приступити до діла. Вибрано тимчасовий комітет, в якого склад увійшли: пп. З. Вичинський, О. Г. Гикавий і Ап. Новак. Сей комітет має занятися скликанням конвенції в тій цілі і приготованєм начерку статута.

„ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ"

проситься відносити не до поодиноких урядників, але до секретаря орґанізації на адресу: „Obyednannye" 136 So. Fourth Street, Philadelphia, Pa.

БАТЬКО ПОГИБ ЗА ВБИТТЄ СВОЄЇ ДИТИНИ

В стейтовій вязниці в Роквію, Па., виконано засуд смерти на однім Флойді Смиті, засудженім за вбиттє своєї дитини-немовляти.

Злочину доконано ще в цьім 1920. року, і батька засуджено в лютім 1921. року, але він потрафив сім разів добитися відложення виконання вироку. Раз йому відложено кару смерти, коли до неї лишилося йому всего 5 годин. Як виказало слідство, Смит, коли йому вродилася дитина, хотів її покинути на поли. Йдучи в ночи в безлюдне місце з дитиною на руках, він настрашився пса на фармі сусіда, а втікаючи в пітьмі, піткнувся і впав на дитину, задушуючи її на смерть. Боячися суду, він вкинув дитину в потік. Його арештовано в Вінґемптоні, Ню Йорк.

ЧОМУ РОЗБИЛАСЬ ПШЕНИЧНА РАДА

Саскачеванський премієр Доннінґ відчитав у леґіслятурі в Реґайні обемисту кореспонденцію в справі іменовання голови пшеничної ради в 1922 р. З листів виявилося, що провідник Злучених Фармерів Алберти, Вуд, непринявся тому бути головною ради, бо ні Джеймс Стюарт ані Ф. В. Ридел не хотіли стати членами ради.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НА УКРАЇНІ

Як повідомляють большевицькі часописи, відбулася „всеукраїнська нарада завідуючих філями Державного Видавництва України". Про діяльність „Державидава" за останніх 11 місяців звідомляв т. Полянський, який між ин. зазначив, що число всіх видань було 278, з того: 65 проц. російських, а 44 проц. українських. Загальна кількість примірників, виданих „Державидавом", досягли 3 мілиони. Українські книжки видається в більшім накладі, ніж російські тому, що за українською книжкою є великий попит, а тим самим і збут на селі.

До сього звідомлення слід додати ще одно, що замовчують большевики: видання російські—се переважно книжки поважнійшого змісту в більшім обемом, українські ж — переважно аґітаційні брошурки і метелики.

ОДИНАЦЯТЬ МІЛІОНІВ АВТОМОБІЛІВ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

11,025,377 автомобілів (пасажирських моторових возів) було в кінци минулого року в ужитку в Злучених Державах. У всіх прочих краях та частях світа налічено в той сам час лише 1.833.406 автомобілів, або-ж иншими словами, з кождих семи „машин", які є на світі, шість товчеться по вулицях та дорогах Америки. В порівнанню з поверх одинацяти міліонами американських автомобілів Канада мала їх 473,263, Анґлія 353,271, Франція 201,404, Німеччина 82,505, всі инші краї то менше.

До того в Америці є ще 1,331,996 тягаревих моторових возів („троків"). Та тут ріжниця з прочими краями, які разом мають 431.379 „троків" вже не така велика. Особливо в европейських краях для транспорту товару уживають що раз більше моторових возів. Врешті за границею уживають більше моторових біциклів на двох колесах, з бічним візком або без його. В Злучених Державах налічено їх лише 210,000 супроти 683,627 в инших краях. В Европі вони як богато дешевші заміняють пасажирські автомобілі.

Одначе та перевага Америки в моторовій транспортації, хоч і лишиться ще на довгі літа, повинна зменшитися до деякої міри вже в близькій будучности. Автомобільна промисловість почала послідними часами дуже скоро розвиватися в Канаді і в Анґлії, а окрім того дуже раптово зростає експорт американських автомобілів заграницю; в послідним році в порівнанню з попереднім він збільшився о сто процент.

ЧЕРЕЗ ГАЗ

В пятницю згинуло через світлний газ четверо людий. Дві жінки поповнили самовбійство при помочи газу, а двоє дітий померло через припадкове газове отроєнє.

ЗЄДИНЕННЯ ПАРТІЇ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Чеська преса подає інформацій про сполуку партій на Прикарпатській Руси, в якої склад увійшли партія хліборобів (Брацайко, Волошин) так названа партія Бескида та партія аґрариєтів. Ся сполука має на меті консолідувати українські елементи на основі чеської державности проти групи Гагатка та д-ра Камінського, які попирають опозицію елементів мадярофільських проти чеської влади.

ЯКИХ ЗМІН В РОСІЇ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД БОЛЬШЕВИКІВ РОСІЙСЬКІ УМІРКОВАНІ ПАРТІЇ?

ПАРИЖ, 5. марта. — В тутешніх політичних кругах тепер зачинають богато говорити про пляновані реформи в Росії.

Тутешній російський амбасадор з часу Керенського, Василь Маклаков, заявив, що всі російські партії готові взяти участь у відбудові Росії, якщо большевики згодяться на реформи.

Василь Маклаков є одним з провідників російської „кадетської" (конституційно-демократичної) партії і представив умови, на яких „кадети" згодились би вернутись із заграниці до Росії та взяти участь у відбудові Росії. Він заявив:

„Коли московське (большевицьке) правительство перестане правити при помочі самої тільки комуністичної партії; коли воно признає приватну власність за основу економічного ладу; і признає істнованє громадянських і політичних прав усіх горожан; та запоручить участь у правлінню представників других партій і всіх суспільних кляс, лише тоді можлива буде відбудова Росії.

„Як та зміна прийде, так усі Росіяни, що тепер живуть до чужих краях, без огляду на партійну приналежність, забудуть свої ріжниці і посвятяться усею душею для відбудови краю.

„Через ті зміни не треба конче касувати советського ладу. Совет може остатись і надалі яко основа російської політичної будівлі. Совет буде тільки змінений новим способом виборів, які будуть запоручені свобідним і рівним виборчим правом. Також імовірно ще якийсь час удержиться советська система, на підставі якої будеться скликувати конґрес представників місцевих советів.

„В російській комуністичній партії вже є елементи, котрі заявляються за такими реформами. На ділі, ті елементи вже мають чисельну перевагу, але вони ще не опанували партії. Вони мусять скинути радикальну меньшість, котра ще мріє про світову революцію і спинює відродженє Росії. Се зміна може статись аж по внутрішній боротьбі в середині російської комуністичної партії і по побіді умірковaного табора".

Справою перемін в Росії дуже зацікавилися французькі урядові круги, а також преса і все громадянство, яке натискає на своє правительство, аби довело до якого порозуміння з Росією і забезпечило російські бонди, які вони купили і держать ще сперед війни.

Французькі селяни і робітники мають велику скількість російських бондів, яких у Франції випущена на суму 30 міліярдів (біліонів) золотих франків і вже з того погляду реформи в Росії і порозуміннє з нею се життєве питанє Франції.

ФРАНЦУСЬКІ НАЇЗНИКИ СТРІЛЯЮТЬ НІМЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ

ДЮСЕЛДОРФ, Німеччина, 5. марта. — Вчера убила французька патруля у Вестеголц одного німецького робітника на зелізничому шляху.

Патруля каже, що він хотів нарушити зелізничий шлях.

НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР І СПРАВА ФРАНЦУСЬКОГО НАЇЗДУ НА РУРЩИНУ

БЕРЛІН, 5. марта. — Завтра має німецький канцлер (премієр) Куно виголосити промову з приводу французького наїзду на Рурщину.

Німецькі націоналістичні загорільці заповідають, що він проголосить зірванє дипльоматичних зносин з Францією, але в ліпше поінформованих кругах заявляють, що він ще так далеко не посунеться, бо вважає, що відносини і так доволі напружені і не треба їх ще далі напружувати.

ЛІПСЬКИЙ ЯРМАРОК

ЛИПСК, Німеччина, 5. марта. — Нині тут отворено весняний ярмарок. Прибуло 100,000 душ. Виставників на ярмарку є 14,000, а в сьому 700 з чужих країв.

100 ПАРИЖАН ХОЧЕ ПРОДАТИ ДОМИ НА АМЕРИКАНСЬКУ АМБАСАДУ

ПАРИЖ, 5. марта. — Відомість, що президент Гардинґ підписав ухвалу Конґресу, якою призначено $300,000 на купно дому для американської амбасади в Парижі, викликала цілу повінь зголошень з пропозицією продажі дому.

Досі американський амбасадор Майрон Т. Геррик одержав уже 100 зголошень.

МІЛЬРАН МАЄ ЇХАТИ ДО ІТАЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

ПАРИЖ, 5. марта. — Тутешні часописи пишуть, що президент французької республики Александер Мільран має недаром виїхати до Риму в готину до італійського короля.

ЛЕНІН ПРО СВІТОВУ РЕВОЛЮЦІЮ

МОСКВА, 5. марта. — Микола Ленін помістив довгу свою статтю в тутешньому большевицькому дневнику „Правда", в якій пише, що світова революція є світовою конечностю, але вона ще не доспіла і пора ще на неї не прийшла. Треба ще пождати, пише він, поки просвіта не підноситься в Індії і в Китаю і ті два великі народи не будуть також приготовані до світової революції.

УКРАЇНЦІ В ГОСТЯХ У ПРЕЗ. МАСАРИКА

ПРАГА, 16. лютого. (Укрпрес). — 8-го та 15-го лютого на раут до Президента Чесько-словацької Республики запрошено було голову Українського Громадського Комітету, п. М. Шаповала, заступника голови д. Н. Григоріева, ректора Українського Вільного Університету проф. др. С. Дністрянського і проректора д-ра О. Колесу та інших членів Укр. Гром. Комітету і професорів Університету.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА.

Three cents the copy.		Поодиноке число-три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

Ва оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРОТЕСТ ПРЕЗ. ПЕТРУШЕВИЧА ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ РЕКРУТАЦІЇ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ПРЕЗИДІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ
СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

предкладає нові факти про тяжкі надужиття польського війська у Східній Галичині при нагоді насильної рекрутації.

ДО ВИСОКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ АМБАСАДОРІВ В ПАРИЖІ.

Головних Аліянтських Держав Антанти яко правних суверенів Східної Галичини.

В останніх днях донесено Українській Національній Раді про тяжкі надужиття, яких допускається польське військо в повіті Стрий, у Східній Галичині, щоби примусити українське населенне до військової служби в польській армії.

Зокрема, польське військо відбуває карні експедиції в громадах: Лисятичі, Добряни, Ходовичі, Кавчий Кут, Стриганці, Угерско та інших в повіті Стрий.

Такі польські карні експедиції були при примусовій конскрипції, при примусовім стяганню польської данини. при примусових виборах до польського сойму, а тепер гуляють ті експедиції при насильній бранці до польського війска.

З того поступовання виказується, що польське правительство постійно вживає військових карних експедицій, щоби примушувати українське населенне у Східній Галичині до таких чинить, які Польщі правно не належаться.

Ті військові експедиції відбуваються таким способом, що до українських громад заїздить польська кіннота, загаяне коні до стодоли, а не до стайні; дає коням збіже, а не пашу, — та забирає громаді свині, дріб і всяку поживу, а кромі того ще накладає контрибуцію.

Також польська експедиція страшно побиває людий, а в громаді Лисятичі прострілено господаря Федя Томіцького без ніякої причини.

Українське населенне, яке зносить ті тяжкі переслідування в тім переконанню, що польському правительству яко тимчасовому окупантови Східної Галичини не прислугує тут право рекрутації, та що представники головних аліянтських держав виступлять проти таких безправств.

А коли польська окупаційна влада заборонює пресі подавати отсі факти збиткування над безборонним українським населенням до прилюдної відомости, та ще офіціяльно заявляє, мовби рекрутація у Східній Галичині відбулась „добровільно" і „нормально", то Українська Національна Рада Східної Галичини тим більше обовязана ті факти тяжких надужить подавати до відома представників головних аліянтських держав яко правних суверенів і просити їх о виданне конечних розпорядків.

З отсих причин ще раз просимо Високу Конференцію Амбасадорів, щоби в можливо найскоршому часі: заборонила польському правительству переводити примусову рекрутацію у Східній Галичині.

Відень, 5. лютого, 1923.

Др. Евген Петрушевич в. р.

Президент Української Національної Ради Східної Галичини.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ ВКАНАДІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

Милтон Н. Кембел, прогресивний посол до парляменту в Оттаві з округа Мекензі (Йорктон-Канора), повідомляє, що 16. лютого с. р. була поставлена в парляменті на дневний порядок його резолюція (ч. 13), внесена ще 2. лютого, в справі Галичини і Буковини.

Слідуючий є текст резолюції.

Whereas East Galicia and Northern Bukovina were constituted on November 9, 1918, as an independent state under the name of Western Ukrainian Republic;

And whereas the integrity of this state is guaranteed by the League of Nations, of Which League Canada is a member;

Therefore be it resolved that this House urge upon the Government the desirability of making representations through its accredited representatives, to the Council of the League of Nations, the necessity of early, complete and final settlement of the Ukrainian question.

В перекладі це звучить:

„Тому що Східна Галичина і Північна Буковина звязалися 9. падолиста, 1918, у незалежну державу під назвою Західно-Укіраїнської Республики;

„І тому, що незайманість сеї держави гарантує Ліґа Народів, а в тій Лізі Канада є членом;

„Тому нехай буде постановлено, що ся Палата звертає правительству увагу на потребу пороблення через своїх акредитованих представників в Раді Ліґи Народів вияснень про конечність скорого, повного і остаточного поладнання українського питання.

СВЯТО 22. СІЧНЯ НА ЕМІГРАЦІЇ.

(Від власного кореспондента).

„Від нині Українська Народня Республика стає самостійною, не від кого незалежною вільною, суверенною Державою Українського Народу".

Сими словами проголосила Українська Центральна Рада в своїм четвертім універсалі з 22 січня 1918 р. державну незалежність України.

Через рік, 22 січня 1919 р., відбулося на Софійській площі в Київі нове українське державне свято: **свято державного з'єднення всіх українських земель.** На основі ухвали Української Національної Ради з 3 січня 1919 р. українські землі бувшої Австро-Угорщини приєдналися до Української Народньої Республики. Се державне з'єдиненне українських земель проголошувала Директорія Української Народньої Республики в універсалі з 22 січня 1919 р. отсими словами:

„Від нині во едино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України. Західно-Українська Народня Республика (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна. Здійснилися віковічні мрії, якими жили і за які вмирали кращі сини України. Від нині є єдина, незалежна Українська Народня Республика. Від нині український нарід, увільнений могучим поривом своїх власних сил, має тепер змогу з'єдинити всі змагання своїх синів для утворення нероздільної, незалежної української держави на добро і щастя робочого народу".

Так той сам день 22 січня нагадує нам цю року дві великі події в історії нової української державности: **проголошенне державної незалежности і державного з'єдинення України.**

* * *

Не так склалося, як ждалося.

Те, що тоді було живою дійсністю, стало спомином минувшости і ідеалом будучности.

В боротьбі за державну незалежність і державне з'єдиненне Україна знов улягла ворожій перемозі.

Українські землі поділені між чотири чужі держави.

В Київі, серці цілої України, і Львові, кріпости західно-українських земель, панують два найтяжші історичні вороги української державности. Москва і Польща.

Ті, що 22 січня 1918 р. в імени українського народу проголошували державну незалежність України і 22 січня 1919 р. в його імени проголошували державне з'єдиненне українських земель, скитаються на чужині.

* * *

Коли б нині були дійсністю слова універсалу Директорії: **„від нині є єдина, незалежна Українська Народня Республика"**, — як святочно обходили би ми свято 22 січня!

Та на скільки більшим святом повинно бути свято 22 січня для скитальців, що втратили рай державної незалежности рідного краю, що живуть тільки спомином минувшости і ідеалом будучности, що мають очи звернені на утрачений рай, який тріба відзискати важкою боротьбою, може боротьбою не тільки теперішніх але грядущих поколінь.

А такими скитальцями є ми всі: і ті, що стогнуть у рідним краю, під ворожим ярмом, і ті, що скитаються на чужині.

Яким великим святом повинно для нас бути свято 22 січня!

Повинно бути!

А дійсність?

Не говорю про рідний край. Ані в Київі ані у Львові ворог не позволить на гідне святкування сього свята.

Але на еміґрації є повна змога святкувати свято 22 січня так, щоби дати повний вислів всему сумови нашої душі по втраченім раю і всім бажанням відзискати втрачений рай.

І що-ж ми бачимо?

В Відні українська політична еміґрація не могла з'єдинитися для спільного обходу свята 22 січня, бо галицькій еміґрації не подобалося те, що уряд Головного Отамана Петлюри видав урядові заклик святкувати свято 22 січня. Не входжу в подробиці, які зрештою з зая галицьких організацій в „Українськім Прапорі" не є сні не беруся оцінювати, хто винен.

Але стверджую гірку, сумну і для української державної думки дуже небезпечну дійсність. Заявляємо, що нашим змаганнем, за яке „душу тіло ми положим", є Українська Держава, яка мусить обнимати всі українські землі, — і не можемо, придніпрянці й Галичани, з'єдинитися на одну хвилю, для спільного відсвяткування роковин проголошення державної незалежности і державного з'єдиненне України, для спільного суму за утраченим раєм і для спільного скріплення серця в боротьбі, щоб утрачений рай відзискати!

А рівночасно який тон відчуження в заяві галицьких організацій, який поділ на Придніпрянців і Галичан. — до того, що говориться про окремі державні свята Придніпрянщини й Галичини та про Українців „без огляду на їх державну (себто Придніпрянську або Галицьку) приналежність".

Поділили нас ворожі обставини і коли їх переборемо, то буде тільки одна Українська Держава і одна українська державна приналежність. І чи не можна забути про той поділ, хоч при святкуванню тих історичних хвиль, коли ми були вільні і неподілені?!

А в Празі?

Тут мали ми скромне свято, устроєне українською національною молодю, себто одною групою української молоді. Правди, ся група обединяє і Придніпрянців і Галичан, але тільке одного напрямку. А де всі инші напрямки? Чому не можна було уворити для свого свята обединаного комітету всіх орґанізацій, всіх напрямків? І чому на святі більшість української іміґрації світила неприсутністю? Правда, инші гурти збираються обходити свої свята. Але се не зміняє справи.

Словом. замість обединення всіх, хто вважає своїм ідеалом незалежну Українську Державу на всіх українських землях, хоч на сей один день, хоч на сю одну хвилю, в кілі душі скитальців піднялися би до ідеалу Незалежної З'єдиненої України, — буденна розтіч на гурти й гуртки.

Так виглядає сьогорічне свято 22 січня в двох найбільших центрах української політичної еміґрації.

Як буде за рік?

Обовязком кождого з нас всіми силами працювати проти того розбиття на щораз більше гуртків, яке не дає нам обединитися навіть у **найбільше свято!**

Прага. 24. січня 1923.

Д-р Михайло Лозинський.

ПРИКЛАДИ ГІДНІ НАСЛІДУВАННЯ

На „Рідну Школу" в Галичині прислали: „Культурно-просвітний Кружок" українського військового табора в Йозефові 808.830 мп. Стрілецтво У. Г. А. Пардубицьв 340 кор. чеських. Група української національної молоді і тов. „Січ" в Празі 1.-654 кор. чеських. Д-р Волод. Пежанський в Ужгороді зб. жертв 1,000,000 мп. Іван Колодрубець зб. жертва 100 кор. чеських. Кружок українських жінок в Цікаго 100 амер. дол. „Свобода" в Джерзи Ситі (збірна жертва) 3,616.000 мп. П. Н. Юречків в Торонто 550,-000 мп. З краю зложили: П. Л. Бачинський директор гімн. в Луці 15,000 мп. в річницю обняття управи ґімназії, яко надзвичайний даток. О. декан Стєцловський 5,000 мп. непринятя за хрестини від П. Іван. Завадовича. Вп. Жертводавцям складаємо щиру подяку.

Головна Управа У. П. Т. у Львові.

БРАНКА В РОГАТИНЩИНІ

Від Редакції. Подаємо першу частину матеріялів до ходу бранки в Рогатинщині. В дописах подано не тільки факти грабіжей, карної експедиції, а й свідків кождого факту. Імена свідків пропускаємо, ограничуємося тільки до подання самих фактів.

Лучинці.

Дня 11. січня 1923 р. прийшла до села 9. сотня волинського полку ч. 60 і жандармерія, стягнена з 4-ох постерунків. Окружили село зі всіх сторін та почали забирати „добровольців" до польської армії. Жандармери перешукали всі домівства в селі за рекрутами, а при тім рабували в жахливий спосіб. Забирали, що попало під руки. І так забрали у: 1) Федя Іванцева — тільну корову, зарізали і частину мяса зіставили на обід для війска а решту відіслали — до Рогатина.

2) У Насті Пігайної зґарізали корову.

3) У степана Татиби — зарізали годовану свиню, а коли його жена упімнулася, поліція побила її.

4) У Гриця Феди — зарізали свиню, а його самого побили.

5) У Маслія Степана — забрали свиню, 100 кг. вівса і 7 курей.

6) У Сливки Дмитра — 100 кг. вівса..

Хто не позваляв себе рабувати, того били і жандарми і військо. І так побили до безтями Федя Мацалюка. У родини побориових забрали по одній штуці худоби. Ту саму худобу мусіли пошкодовані годувати, а в додатку платити за удержання до каси по 5000 мп. від штуки. За увесь час пробування в нашому селі карної експедиції, мусів кождий громадянин давати кождого дня по одному хлібови і по 3 кг. гороху або крупи.

Такий рабунок тривав від 11. до 17. січня 1923 р., а при відїзді зі села наложили на село контрибуцію в сумі 100.000 мп.

Найбільше рабувала сама жандармерія і видно, що частина того рабуїку мусіла припасти їй за „спренжистосьць" в службі, бо майже всі жандарми були підчас тих оргій пяні.

Вербилівці.

В ночі з 31. на1. січня с. р. прийшло в село 5-ох жандармів рогатинського постерунку, та почали збирати „рекрутів-добровольців". Впали до хати Теодора Курця та забрали його до війска тільки в сорочці. І його і його жену тяжко побили. Населення села, думаючи, що то впали до села грабіжники, наробили в селі крику, а громада жінок звернулася до жандармів з криком: „ви бандити, рабівники, коли маєте право брати рекрутів — то приходіть днем, а не як злодії ночію" і т. д. Жандарми покинули „добровольців", а звернули всю злість проти жінок і побили Доську Іваськевиу жінку Романа (зловлений „добровольць" втік). — Така було бранка „добровольців". В два тижні після того, карна експедиція 60. полку (волинського) піхоти, яка в селі кватерує від жовтня 1922 р., дістала приказ, порабувати село. І Волиняки сповнили приказ. Забрали:

1) У Теодора Біловуса — годовану свиню, пів кірця пшеничної муки, 100 кг. вівса, щітку до чобіт і черевик і 3,000 мп.

2) У Василя Матвієва — 2 курки.

3) У Василя Дзєри — 50 кг. гороху.

4) У Анни Грицишин — 200 кг. вівса, 30 кг. муки, 4 курки, пів літри масла, 10 яєць, свічку і 4 бохонці хліба.

5) У Івана Іваськевича — 80 кг. ячменю, 50 кг. проса, 6 курок, лямпу, зеркальце, ніж і свічку.

6) У Теодора Курця — 30 кг. гороху, 2 вінки цибулі, 2 курки.

7) У Андрія Гоя — 400 кг. баработь, 10 кг. муки, 2 бохонці хліба.

8) У Івана Гоя — 100 кг. вики, 25 кг. житної муки.

9) — У Костя Гоя — 4 кг. цибулі.

10) У Степана Матвієва — 100 кг. вівса, 6 курок, 3 кг. соли, 1 хліб, горнятко і 3 вилок.

11) У Максима Челядина — качку і 2 хліби.

12) У Миколи Челянида — годовану свиню, 6 кірців баработь, 2 кірці вівса.

13) У Ілька Іваськевича — теля, 40 кг. проса, 35 кг. сіна, 30 кг. ячмінних крупи.

14) У Івана Іваськевича с. Ілька, 45 кг. муки.

15) У о. Степана Городецького підчас його неприсутности — бугая вартости 1,500,000 п. марок.

На запитанне селян місцевих у старшини військових, чому забирають річи їм непотрібні — відповідали військові старшини: — „що сен жолнержові подоба — то може брать".

Бабинці.

В середу, дня 17. січня 1923 р. прийшла 9. сотня 60. п. п. Жовнірів порозділювано переважно по тих хатах, з яких хлопці не ставилися до бранки. Тілько порозміщувано жовнірів по кватирах, розпочали вони грабити людей. Богатьох побито й нанивано послідними словами. І так:

1) Михайлови Лєськову — до хати поставлено 10 жовнірів. По полудни десь коло 2-ої години прийшло 13 жовнірів і стало перешукувати в хаті, в коморі та в господарських будинках. Забрано 50 кг. пшеничної муки, 4 бохонці хліба, 17 курок, 80 кг. гороху, 70 кг. вівса, 80 кг. гречки.

2) До Бабія Петра — впало до хати 12 жовнірів. Забрано 100 кг. вівса, 50 кг. житної муки, 6 курок, кусок сала.

3) Андрійців Ілько — впало 13 жовнірів і забрали: ялівку вартости 600.000 п. марок, цілу печ свіжо-спеченого хліба (14 бохонців), 100 кг. жотньої муки, 6. курок. Жінку Ілька Анну і доньку Марульку побили й кидали на землю так, що Марунька мусіла положитися до постелі.

4) До Парини Ганки вдовиці — на самий другий Святий вечір впало до хати 6 жовнірів, попершукували всі закутки і забрали: 15 курок, 50 кг. пшениці і пів кг. масла.

5) У Марії Окрепкової (вдова жінка-комірниця) — забрано останнє, що мала. Останніх 6 курок, 2 бохонці хліба, які сховала собі з перших свят на другі (Йордан), так, що братови Михайлови, якого замкнено в тюрмі, бо не ставився до бранки, не мала вже що занести і мусіла випрошувати у сусідів. З під подушки витягнено 10.000 п. марок, але на її прохання віддано назад.

6) До Воробця Івана — на другий Св. Вечір впало до хати 6 жовнірів з мійським поліціянтом і заступником бурмістра Кондашевскі та стали грабити. Забрали 80 кг. вівса, боханець хліба, хотіли забрати ще й телятко, але Воробець випросив.

7) До Вербиного Івана с. Івана — на другий Св. Вечір впало до хати 12 жовнірів, стали кляти і прозивати та забрали 50 кг. гороху, 3 курки і когута та бохонець хліба.

8) До Ляльки Дмитра — в середу дня 17. І. впало до хати 13 жовнірів і забрали 11 курок і 3 киньці.

Крім цього цілу ніч з 18. на 19. січня ходили від хати до хати жовніри та казали собі давати хліб, булки, пампухи, курки й взагалі всяку їду. Майже з кождої хати щось, а їжі та по одній-дві курки. Військо вийшло з Бабинець 19. І. 1923. в полудне до с. Пукова.

Вислід бранки в Рогатинщині.

В с. Потік стягнено до війска 7, в с. Псари 7, в с. Підгородя 24, в с. Кнігинічі 11, в с. Загіря 9, в с. Черче 2, в с. Дегова 5, в с. Помонята 3, в с. Дичка 4, в с. Руда 5 — хлопців.

(З львівського „Гр. Вістника")

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє що чвертьрічний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 11. марта 1923 р. в гали Української Школи під ч. 212 Президент стр., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарада є важні справи. Будуться приймати нових членів до Січи без вступу, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Д. Лепишин, предс.; М. Швець, кас.; М. Пнюк, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65 повідомляє, що чвертьрічний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 11. марта в гали пам. рафальний на Сент ул. На порядку порада справоздання братського маєтку. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — К. Качуряк, предс.; Д. Стадник, секр.

НЮРТЕМПІТОН, ПА. Тов. Українські Січові Стрільці, від. 44 повідомляє, що звичайний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 11 марта в гали гр. православій на Нюпорт Евеню. Кождий член обовязаний явитися на призначений час і вирішити свої залеглости. І. Н. Потіха, пр.; Л. Демчик, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Тов. Вільні Козаки, від. 316 повідомляє, що місячний мітинґ відбудеться о годині 7.30 вечером в четвер 8. марта в гали Вільні Козаки під ч. 102 Джойнер ул. Проситься, аби кождий член явився, бо є важні справи до полагодження. Найважнійше є справоздання наших комітетів і є цікава кореспонденція Товариства Української Молодіжи з Ню Йорку. Обовязкові есть, щоби кождий член явився на цей мітинґ, а котрий член не явиться, то поступиться з ним після статута У. Н. Союза. — Н. Стрілець, предс.; О. Мачинський, секр.

БОЛЬШЕВИЦЫ КОМІСАРИ СТАЮТЬ КАПІТАЛІСТАМИ

На вимогу Центрального Комітету Р. К. П. (Російської Комуністичної Партії) конфіскована брошура, п. з. „Непманы-комуністи", видана лівою групою комуністичної партії під редакцією Шлипникова. В брошурі уміщено низку сензаційних ревеляцій, які торкаються комерційної діяльности старих й відповідальних керманичів партії, які здобули величезні маєтки і закупили богато нерухомих маєтків закордоном та мають великі вклади в солідних европейских банках. Брошура присвячує богато місця Краснощекову, Троцькому, Красіну й иншим керманичам Р. К. П.

Ось, кому „служить" большевизм...

ПОЛЬСЬКИЙ ЛИСТ В СПРАВІ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ.

До редакції „Свободи" прислано лист, писаний Полькою, із якого виймаємо це, що доторкається поступовання ляхів із нашим народом. Уже і декотрим Полякам за богато того безправства, яке чинять наїзники на нашій землі. Оригінал листу переховуємо у себе як документ для історії „братерских, сонсендзків стосунків".

От цей виняток із листу:

Piszecie mi, że tam mówią, że tu zbytkują się nad ruskim narodem. To prawda jest. Rusnakowi nie chcą sprzedać pola, tylko polak to hej. Znowuś co do bitki to biją. Każą w polskie święta rusnakam święcić, a jak nie święcą, to biją do utraty przytomności i jeszcze każą tańcować, a jeżeli nie chce, to znowu biją.

Te łotry, nie ludzie, strzelają rusnaków za co bądź. Za marne sadzają po kryminałach i różności wyrabiają.

Ми признаємо авторови цього листу, що ляхи це справді „лотри, не льудзе!"

ПОЗІР! ALLENTOWN, PA. І ОКОЛИЦЯ ПОЗІР!

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ

відбудесь в нашім місті

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 9-го МАРТА Б. Р.

Проситься отсею дорогою всіх Українців та Українок з Алентави і околиці, щоб всі явилися на се Народне Свято та почули славного нашого Хору. Тикети можна набути у д. Гр. Пипюка, 611 Ridge Ave., Allentown, Pa. 49,51,2,4,5

ПОЗІР! BRIDGEPORT, CONN. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Отсим повідомляємо, що

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР

завітає до нас та дасть

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В ВІВТОРОК, ДНЯ 13-ГО МАРТА Б. Р.

В PARK THEATRE.

Початок о годині 8-мій вечером.

Бріджпорти і околиця! Незабудьте що се рідкий для нас народ почути своїх хороших співаків знад Дніпра. Нехай же не бракне з нас нікого на сей народний світ. Приходіть всі як один. Тикети на концерт можна набувати у Park Theatre, Steiner Piano Co., 915 Main St., і Brunswick Graphophone Co., pir Broad St. і Fairfield Ave. 50,2,3,5,8

ОХОРОННЕ ЗАКОНОДАВСТВО І ЖІНКИ РОБІТНИЦІ

Вже більше як від року між жіночими орґанізаціями в Америці ведеться завзята суперечка про так звану законну охорону жінок працюючих в американській промисловости. В головнім те охоронне законодавство обіймалиби: законне обмеження робочого часу жінщин робітниць; закон про мінімальну заробітну плату; заведенне в усіх фабриках і майстернях, де працюють жінки, таких умов праці, що-б не шкодили їх ньому здоровлю; охорона жінок в той час, коли мають родити та в перший час після пологу і слабости; врешті пенсії вдовам на удержанне і вихованне дітий бодай до того часу, доки діти в школі.

Отже саме одна частина жіночих орґанізацій — між ними Ліґа Голосуючих Жінок, Споживчий Союз, Ліґа Жіночих Трейд-Юніонів та инші — заступаються за те, щоб не лиш задержати в силі ті охоронні закони, які вже обовязують, а і щоб уважати їх лише за початки, які треба негайно розширити й поширити. З другого боку є ті орґанізації, які домагаються скасовання і тих законів які вже є, так як, мовляв, всякі „виїмкові закони" для жінок є лише пережитки „жіночої нерівноправности", яка саме не дає жінкам добитися того, чого їм треба.

Ще те питанне було ще раз широко передискутоване на останній Жіночій Індустріяльній Конференції. Велика більшість делеґаток, які заступали шістдесять-сім національних і стейтових жіночих орґанізацій в Америці, заявилися саме, за такі окремі охоронні закони для працюючих женщин. Між иншими п. Дж. Дж. Девит з Айови говорила: „Чоловіки і жінки можуть бути — і ми віримо, що вони є — рівні собі інтелектуально, та що вони відрізняються в своїй психольоґії та фізіольоґії, те знають чайкраще жінки. Вісімнайцятилітний здоровий парубок може стояти десять годин в день при машині і не конче мусить потерпіти від того на здоровлю, але для дівчини в кождім випадку така праця скінчиться фізичною руїною. А проте ціла четверта часть наємного робітництва в Америці — се женщини, між ними велика більшість в молодім віці поміж шіснайцятим і двайцять першим роком. Залишити їх без ніякої охорони, значить поневічити не тільки їх самих, а й їхних будучих дітей і будуче людське покоління".

Жінок в індустрії визискують гірше як мущин. Заробітна плата для них все нища і дуже часто богато менша як треба для життя. Правда, в деяких індустріях робітниці здобули собі орґанізацією коротший час праці та ліпшу плату. Та се кільки виїмки і коли поступ не буде скорший як був доси, треба буде ще сто літ, щоби всім працюючим женщинам їхня орґанізація могла забезпечити хоч восьми-годинний робочий день і мінімум заробітної плати. Тимчасом законом такий рівень здоровли і вигоди може бути установлений нігайно і для всіх індустрій.

ДЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ХОР В МАРТІ

8th Philadelphia, Pa., Academy of Music,
9th Allentown, Pa., Lyric Theatre
14th Fall River, Mass., Matinee. Empire Theatre
12th Boston, Mass. Symphony Hall
13th Bridgeport, Conn., Pack Theatre

ROYAL MAIL
„Подорож вигоди"
ДО ЕВРОПИ

Одно клясові кораблі з кабінами Славний „О" корабель "Orbia" "Orduna" перероблені на одно клясові і третої кляси кабін кораблі мають надзвичайну вигоду до Гамбурґа Найнизша ціна II. кляси $130 і висше Ціна III. кляси $103.50

Два гарні нові кораблі "Orca" "Oslo" маючі I, 2 і 3-ту клясу почують відїздати до Европи на весні.

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

Sanderson & Son, Inc., Agents
26 Broadway, N. Y. або місцеві агенти

ФАРМИ!

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

З причини смерти, фарма мусить бути продана за безцін. 300 акрів доброї землі, будинчий ліс, три великі овочеві сади, річка і озеро на фармі, новий дім з 10 кімнат, стодола і другі добрі забудування, 18 коров, 2 кінки, бик, 2 коні, 200 курий, 2 бджоли та ріжна машинерія потрібна на фармі. 1 миля до стації, 2 милі до міста, школа при фармі. Ціна за все $5000, готівкою $2000. 55-61

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York City

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

Фарма 62 акри, 45 акрів орної землі решта ліс і пасовисько, дім з 8 кімнат, стодола, курники і другі забудування, 2 корови, кінь, 100 курий, сіно, машинерія, 2 милі до міста. Ціна за все $1900, готівкою $700.

По причини слабости, мусить продатися фарма 122 акрів доброї землі, великий ліс, великий сад, дім з 10 кімнат, стодола; сайло, великі курники і другі забудування, 12 коров, 2 коні, 200 курий, 3 милі до великого міста, близько цементової дороги. Ціна за все $4.500, готівкою $2.000. Голосися до:

PETER OWDY, 194 Avenue A, близько 12-ої улиці, New York City.

ПРОПЕРТИ НА ПРОДАЖ.

2 доми на одній лоті: оден на перші на 4 родини і інший з кендами, з другий на заді на 2 родини. З причини що мене мій муж покинув, я змушена спродати. Ціна низька. Прошу голоситися до: Марії Трубіца, 716 College Ave., Cleveland, O. 54-55

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ СКЛАД В НЮ ЙОРКУ

Велика випродаж машин Колюмбія і всяких инших компаній як модель L-2 $175.00, тепер $140.50; K-2 $150, тепер $124.50; H-2 $140, тепер $112.50; G-2 $125.00, тепер $92.50; D-2 $60.00, тепер $45.50; A-2 $30.00, тепер $22.50.

Гарантія на машини 10 літ, тому користайте з сеї нагоди дістати добру машину за дешеві гроші. Маємо також на складі дуже гарні рекорди всякого рода. Приймаємо замовленя з провінції дешевше як на 6 рекордів. Принимаємо направки машин та инших інструментів.

W. SHEROFSKY,
116 E. 3rd Street New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СВІТЛЯНИЙ ЗАМОК

(З оповідань старого воїна).

То був ов ту святу війну,
Як наш один на десятьох ставав,
Як вороґ, гнав на нас орду
І пядь за пядю нашу землю брав,
Ні сил ні зброї нам уже не стало —
Гадали ми безсильні: Все пропало.

Де підем ми? Що діять тут?
Нас торгка лиш зістала на лік,
У мить останню пядь займуть...
Аж тут озвався „дивний чоловік",
Що чародієм в нас здавна славився;
„Не падать вам, ще спосіб нам лишився.

Спочивайте Ви, старі Борці,
А ви в мить пожнива всіх людий,
Будуєтесь на сій горі
Варіяцький замок світлиний, —
Хоч не буде зим зброї ні гармати,
Його не зможе вороґ подолати!"

І скоро світ, як встали ми,
Стояв над нами замок той новий,
Всміхався чародій з гори
Й повів на замок — всіх малих дітей.
Останній час — вже вороґ наступає,
Що зробить „дивний" — зброї-ж він [немає!...

„Я маю зброю!" — крикнув чародій —
І враз огень ударив із вікон, —
Чарівний блеск мов сонців небесних [ріїв,

Ми остріли ворожий весь кордон,
Що він у мить подався, заломився, —
Безсильний враг у порох повалився.

Питаєш ти мене, дитя,
Що це за замок чарівний такий,
Що його вражая рука
Не відніме із рук малих дітей?
Що це за сайво, що так бє з твердині, —
Чи чародії є такі ще й нині?

Дитя моє, твердиню сю важну
І наш народ будує на врага,
І як останню докінчить стину,
Зрадіє рідная земля.
Бо впаде враг у сорому до долу,
Як взрить твердиню нашу — Рідну [Школу...

А світло те, що з того замку бє,
З народу свідомість сильна,
Вона кайдани вражі перетне
І з тьми неволі вдарить світло дня.
Позір! Усе нам слід віддати, —
Щоби народу замок цей придбати.

Будуймо всі і будьмо чародії —
А скоро всі сповняться наші мрії!

Юра Шкрумеляк.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

смаліовані з золотим витиском
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ.

Замовення слати до:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
STAR MILK
ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
Пішіть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову листу.
„Виплатиться щадити премійові картки".

„З ТАБОРУ СКИТАЛЬЦІВ

Наші хлопці не дармують і не падуть духом.

Йозефів, 21. I., 1923.

Дорогий Шварге і Сестро!

За одержаний лист та доляри щиренько Вам дякую, як також за часописи, які одержав аж три рази. Дуже мене тішить Ваше здоровля, а також Ваше співчуття до своєї батьківщини та своїх рідних. Бачу Ваші щирі душі та серця, які дбають про долю й волю свойому народови. Ох як приємно чути такі щирі слова. Чоловік стає сильнійшим. Здаєся поборов би незмірні сили. Рвав би все на шматки, лише щоб здобути те, на що ждемо вже тільки років..

Я з радости не знаю, що до Вас писати. Мені хочеться всіх Вас цілувати. Мені здається, що я бачу як Ви всі збираєтеся в одну купу й руки в руку йдете на зустріч сонцю волі. Вірмо в це! Вже незадовго вибухне вулькан з цих рабів і потрясе цілою Україною, а своєю местию засипле непрощених гнобителі, які подібні до тих, що ще в старині виходили з Азії та часто в нас гостили. Тоді заспіваємо побідну пісню, а над столичним городом Льва буде мати синьо-жовтий прапор. Ми всі в це віримо. Маєм надію, що незадовго це сповниться. Бо ми лише тою надією живем.

Дуже мене тішить, що Ви свої діти посилаєте до шкіл. Мабуть гарно вчуться? Як мені хотілося Вас усіх бачити хоч на знимці (фотоґрафії). Хоч знаю, що це дорого коштувати, але таки буду Вас о це просити. Просиби також сестру Ганю та Шва.ра о знимку. Чому вони не пишуть до мене, не знаю. Вони мабуть ще не відчувають самітности на чужині. Я нічо не хочу, лише кілька щирих слів із їх уст. Та мабуть не дідждуся. Може Бог дасть, що ще стрінемся.

Ходжу тепер до школи і вчуся на шофера. Може колись придасться в життю. Плачу десять корон місячно а десять на всякі членські вкладки, а десять лишається мені на мої власні видатки. Беру трийцять корон бо 15 корон маю на місяць льону а 15 корон на місяць з цих грошей які Ви там складаєте.

Свята були досить добрі. Вечера відбулася спільна. Цілий табор зійшовся до одної салі, згадали бараку, а були такожі і деякі Чехи. Перед вечерою колядував стрілецький хор, а потім відчитано святочні бажання від нашого „вождя" і т. п. Кождому мисли було вичитати з очей, що його думки летіли до своїм рідних, під рідні стріхи, де в той час його оплакували. Та ніхто з нас не нарікав на свою долю. Кождий знає, що дорога до волі є терниста а на ній мусять і трупи лежати. Без терпінь і жертв не можна здобути волі. Та ми віримо, що недовзі вже засяде цілий український народ разом до спільної вечері і заспіває „слава вишних Богу на земли мир". Тепер ще того мира нема. Крізь неправда, брязкіт кайдан, голод і холод.

Другі свята були також досить гарні. Святили воду і т. и. Лише музика наша не могла нам до маршу грати, бо труби позамерзали. В нас досить сильний мороз.

Більше не маю, що писати. Здорвлю Вас щиренько та Ваші діти як також Ганю та її мужа. Прошу не забувати за мене й на долі. Зичливий Ваш

брат Дмитро.

ПОКЛИК.

До злуки, Братти Українці!
Найвисший вже час. Бо пора,
Щоб на нашій рідній землині
Засіяла нам зоря!

Зоря волі і любови,
Щоб злучила нас в одно,
Бо лиш в злуці і любови
Скинемо ляцьке ярмо.

Тяж ми діти України,
Тої Матери сини,
За котру житє давали
Вірні Діти вітчини.

Що-ж робити нам в тій хвили
Так тяжкій кождому з нас!...
Ни проспати, продрімати
Народу великий час?

Чи ми маєм так байдужно
Зимно глядіть у той час,
Як там наші браття мужньо,
Бються о волю для нас?

Ні! Нам хоть годі чинну участь брати,
Бо ми тут в краю чужім
То ми Фонд Емиґрантів Помочі даймо!
А в серцю злуку відновім.

Йосиф Буката.

ПОЗІР! АНСОНІЯ, ДЕРБИ І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Заходом обєднаних Братств і Товариств в Ансонії і Дербі, Конн. відограється представленне під заг.

ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ

драма в 3-ох діях з 4. відслонами в гали Вархолика під ч. 158 Jersey St., Ansonia, Conn.

В СУБОТУ, 10. МАРТА 1923

Початок о годині 7-мій вечер.
Вступ 34 ц., фел. текс 4 ц., стейт текс 2 ц. Разом 40 центів.

Товариші і Товаришки! Проситься вас всіх прибути йа це гарне представленне, а тимсамим допоможете тим, котрі кладуть свої бувні голови за визволенне робітників і селян з окупаційних пазурів польської шляхти. Весь дохід призначений на політичних вязнів з Галичини зараз буде висланий впрост на призначене місце.

55-57 КОМІТЕТ.

STAMPING!

Маємо на складі всякі стемповані річи хрестиками і до гафтовання як: Обруси, Ручники, Простирала, Фрески для дітий, Фіранки, Скафси і т. п. Приборо до вишивання, канва, Нитки D. M. C., Шовк до гафтовання і на Свєтри, френзлі і тримінґ до українських строїв. Для Братств і Товариств котрі улаштовують базарі і виграваки, маємо много дуже гарних річий, котрі надаються на сю ціль. Адресе:

EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити факт, що декотрі Українці добре заробляють та мають успіх в житю, а другі не знають сего. Люди знаючі анґлійську мову мають ліпший успіх як ті, що не знають його. В Америці все залежить від знаняя анґлійської мови. Після нашої легкої системи. Ви навчитесь його протягом 3 місяців почтою. Пробні лекції і подрібности висилаємо за 10 цнт. гріший бо марками, можна і канадійські. Адресуйте: (1)

First American Preparatory School,
Dept. 46, 525 W. 47th St.,
New York, N. Y.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ
для Ваших приятелів і родини на Україні через БРЕМЕН.
Уповномочена лінія українським урядом для еміґрантів.
За тикетами і другими інформаціями пишіть до
NORTH GERMAN LLOYD
14-16 PEARL ST., NEW YORK
або до котрого небудь уповажненого агента.

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими хоробами
SANYKIT
Охоронч для мущин
Дає найбільшу охорону
Велика рурка 35 цнт., Кн 6's) $1.00
У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York
Пишіть по циркуляр

ТВОРИ БОГДАНА ЛЕПКОГО

В ДВОХ ТОМАХ.

(Нове видання).

Галицька Накладня Якова Оренштайна видала в Німеччині твори Богдана Лепкого в двох великих томах (оба томи обіймають майже тисячі сторін великої вісімки). Перший том обіймає поезії; другий оповідання.

Видання роскішне на гарному папері.

Се видання можна дістати в книгарні „Свободи".

Оба томи разом коштують без оправи $4.25, в оправі $5.50.

"SVOBODA",
43 Grand Street. Jersey City, N. J.

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

Тікет колійовий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки відмежетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родинами на Україні, або до таких, що заборгують обіцюють, удайтеся зуто або висилно до нашої Вам від ПРАВДИВО УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує висші згадані справи найтаньше, найскорше і з повною ґарантією.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповідане з життя запорожських збігців.

(23)

— Се вже дістав. Се і амнестію. Ще мав дістати село. Я був в Катирлезі і перетягнув його на наш бік. Червоною ліхтарнию під Очаковом сповістив нас, що ви вже в дорозі сюди. Дальшу вашу дорогу показав нам стеблами понавішуваними на деревах. Тепер мав опанувати корабель, видати в московські руки ваших козаків і вернути сюди по решту і по нас, ваших полонених. Бобренко, Голима, Чверда і Аслан-мурза булиби скінчили на шибениці, прочі козаки в Сибірі.

До Голими прискочив Бобренко і, заки той отямився, поцілував його в руку.

— Що-тобі, дурний хлопче?!

— Як би ви були так твердо не обстали за мною, то хто знає, що зі мною було сталося. Але то пусте. Раз мати родила, раз вмирати треба. Без того, що ви зробили, була би не вийшла на верх правда. Мою могилу козаки оминалиби, як могилу зрадника.

Коли Бобренко говорив се, Ганна вдивлялася в Голиму як в образ. В своїм серцю почула безмежну вдячність для него.

— Вертаймо до Горбея, — закінчив Голима. — Мо задовго забарилися тут.

Ганна побігла, неначе стріла, до башти. Чверда і Аслан пішли з козаками на корабель. Голима і Бобренко лишилися самі. Пустилися поволи до башти.

— Хто би то був погадав, хто би то був погадав! — Бобренко повторяв. — Мулик, полковий писар... зрадник. Це й на другого спихає... свої власні гріхи!

— Ще яку штуку втяв! Щоби виникати військовий запорожський скриток і передати його москалеви, він завертав тому Ганні, Лиш на те випросив від полковника дозвіл їхати з нами, щоби, як брехав, по дорозі здобути серце дівчини... А він її татаринови відступив!

— А то погано! А то погано! Десь таке вивелося між нами! Тяжко повірити, що такий низнизости, і ніколи й не призирався дівчатам, що мандрував під моїм проводом. Бувало, що лише двоєм, без третої душі, без свідка. І тепер, що лиш отаман звернув мої думки з сторону своєї дитини. Довів до того, що тепер, я такий старий, твердий і жилавий, збожеволів би, як би хто Ганну видер мені.

— Не говорім більше про се. Ви любите Ганну, Гина любить вас. Ви...

— Ви не тріснути з жалю і досади, Бобренко закінчив:

— Ви... дібрана пара... Инакше отаман був би не звів вас до купи, був би не віддав доньки в ваші руки... Ходім до старого!

Пішли до башти і приступили до ліжка, при котрім сиділа Ганна. Горбей лежав непоздвижно, дивлячися в відчинені двері.

— Нарешті і ти прийшов, хлопче, попращатися, — шепотів, побачивши Бобренка. — Приступи близше, сядь коло мене, тут на ліжку. Нехай подякую тобі. Бо і твоя заслуга в тім, що Ганна спаслася. І ти один з тих, що спасли мою козацьку честь. Правда, з деякими втратами, але все таки без з запасом і скарбом верне до полку; наші все таки довідаються, що я зрубнував московську стацію.

— Ви свій обовязок сповнили совісно, — сказав Голима. — Полковник і все військо будуть знати про се.

Лице вмираючого синло вдоволенням.

— Чому я не дитина? — шипнув. — Вмерби з молитвою на устах. Тепер вже не тямлю. Помолися за мене, Кириє, але голосно, так щоби се була й моя молитва.

Голима сконеружений глянув на Бобренка. Він молився що дня, але по свому і в душі, не словами. Молитов, які вчить церква, він не знав, бо весь вік свій звікував там, де не було ні церквей, ні попів. Бобренко потупив очи в землю, бо в сім ділі був такий, як Голима.

— Тату! — сказала Гина, стираючи з очий сльози. — Я помолився за вас, за себе і за всіх нас. Впала на вколішки перед ліжком, Голима і Бобренко пішли за її приміром. Вона чистим, дзвінким і сердечним голосом говорила молитву. В міру, як молилася, лице вмираючого розяснювалося.

— Нехай Бог заплатить тобі, доню за се, — сказав, коли скінчила. — Мені полекшало.

— Ганно, дитино моя, — сказав по короткій мовчанці. — Покидаю тебе. Де твоя рука?

Ганна всунула свою руку в його долоню.

— Кириє, де твоя рука? — знов спитав вмираючий і другою рукою вхопив руку Бобренка, що сидів на краю ліжка по тім боці. — Возьми її, Кириє. Будь їй добрим батьком... Нехай Бог має вас обоє в своїй опіці!

В сій хвили ніхто не хотів говорити вмираючому про його похибку. Впрочім було би й запізно. Бобренко стис руку Ганни і вийшов. За ним вийшов Голима. Оба пройшли мовчки полянку і опинилися на другім кінци острова.

— Так розійдемося всі, козаче, — перший промовив Голима, — кождий в иншу сторону. Він піде в сиру землю, ти на Дунай, я вірну на Запорожє... Впрочім, хто знає! Може й кторий з нас піде за ним... Може оба. Такі безпечні, як вам здаєся, ми тут вже не є. І наші дороги не дуже безпечні.

— А Ганна? Що з нею буде?

Ти чув послідні слова її батька. Він віддав доньку під мою опіку. Його завіщанне для мене святе. Заопікуватися нею мій святий обовязок.

— Обовязок, з якого кождий дуже радо увільнив би вас, беручи його на себе, — сказав козак, усміхаючися на кутні зуби.

— Я не раз думав, що сей обовязок беруть руки не кожна добрі. Я, козаче, не перепишу себе. Але як Ганна хоче, пересліпити мої хиби і моє невжеєтство, то я, хоч знаю мою малу вартість, не повинен відказатися.

— Вас ніхто не зганить за се, що ви женитеся з Ганною. Так само, як ніхто не зганьбив би вас, коли би ви носили дорогий самоцвіт, подарований вам приятелем.

— Мене ні, кажеш. А Ганну... не будуть ганьбити? У мене не раз виринав такий сумнів. Бо не всі люди дивляться на мене твоїми очима, і очима Ганни. Люди зависні і лихі. Я не раз думав, що було би ліпше, як би Ганна була тебе полюбила... і очивидно, також ти її. Мені бачиться, що такий як ти, зробив би її щасливійшою, ніж такий, як ось я.

— Вже не говорім про се. Ви маєте стати мужем Ганни, не годиться про иншого говорити так, як про її мужа.

— Так, так. Ганна буде моя жінка. Ти не вертай до Турка. Приставивши бекету до Катирлеза, вертай на Запорожє. Оженися й ти. Відступлю тобі шмат землі; себто Ганна відступить, бо земля не моя, і осідеш коло нас. В тих сторонах ліс ще не проріджений, звір не виполюваний. Будемо разом половати. Чи можна подумати собі щасливійше житє, як житє таких двох пар посеред гарної, здорової природи?!

— Щоби були дві пари, хибує одна особа. Нема ще одної, любої і дорогої мені особи. Сумніваюся, чи буду міг ще кого полюбити так, як люблю вас і Ганну.

— Мене тішить, дуже тішить мене, що ви любите мене і Ганну. Але ся наша любов, то лише приязнь. То цілком не те, що я чую до Ганни. Давнійше є спав нена-не той бездушний камінь. Тепер, замість, як раньше, здорово спати, мене морочать найріжнійші сни. В кождім сні приходить Ганна. Дуже гіркі бувають ті сни, бо звичайно через якесь нещастє Ганна пропадає мені. То дуже гіркі сни...

— Коли вам гірко, хоч знаєте, що лиш в сні втратили її, то що мусить діятися в душі такого, що не снить, але на яві знає, бачить і чує, що вона пропала для него?! Пропала, не полишаючи йому іскорки надії... не полишаючи нічого, тілько одну чорну розпуку!

Бобренко сказав се таким збентеженим голосом, з таким тоном розпуки, що Голима аж жахнувся і здивуваний глянув на него. Бачив, що Бобренко дрожить цілим тілом. Якийсь час ішли далі мочки. По хвили Голима станув.

— Се була для мене несподіванка, — сказав. — Велика несподіванка... Твоя любов до Ганни... не те саме, що приязнь... Як я не дурю себе, як Ганна справді любить мене, то мені тебе дуже жалко, хлопче. Я знаю, яке горе в груди такого, що своє серце привязав до такої як Ганна і не може надіятися, щоби вона дивилася на него такими очима, якими він на неї дивиться... Ся справа мусить вияснитися, щоби жінами не лишився і слід мраки.

— Яке тут вияснение потрібне? Я люблю Ганну, вона не любить мене. Вона любить вас. Мені лишаєся тілько одно: Як найскорше з відси і силкуватися вас обоє забути.

— Мене забути?... Хлопче! То була би кара, якої я не заслужив собі... Але звідки ти знаєш, що Ганна волить мене? Мені здаєся, що щось таке не можливе.

— Що неможливе?

— Щоби вона, маючи до вибору між мною і тобою, вибрала мене...

— Чи не згодилася стати вашою жінкою? Чи Ганна віддалась би за такого, якого не любить?

(Конець буде).

ДОПИСЕ

НА УКРАЇНУ
WHITE STAR LINE
З Ню Йорку до Саутгемптон
Majestic . . . Mar. 10, Mar. 31, Apr. 21
(найбільший в світі корабель)
Olympic . . . Apr. 7, Apr. 28, May 19
Homeric . . . Apr. 14, May 5, May 26
Скорі получення до Балтійських портів.
AMERICAN LINE
Ню Йорк, Плимут, Шербург і Гамбург
*Manchuria Mar. 15; *Mongolia Mar. 29
*Гарні, нові третої кляси каюти.
Minnekahda (3rd Class only) April 5
Получення на другій стороні до Балтійських портів.
RED STAR LINE
Ню Йорк, Плимут, Шербург, Антверп
Zeeland Mar. 22; Belgenland Apr. 18
Lapland Mar. 27; Zeeland Apr. 25
Добрий харч. Сейбові каюти. Умірковані ціни для Ваших приятелів прибуваючих до Америки. По інформації вдайтесь до місц. агентів або до
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York

Фабриканти і імпортовці найліпших ІТАЛІЙСЬКИХ ручної роботи ГАРМОНІЙ,
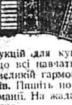
Найкращі в світі, 10 літ гарантії, і по дешевим цінам як які-небудь інші Гармонії.
Фабрика в Зл. Державах і Італії.
Безплатна школа або книжка інструкцій для купуючих. Гарантуємо що всі навчаться грати на нашій великій гармонії протягом 4 місяців. Пишіть по англійські по інформації. На жадане каталоґи безплатно.
Ruatta Serenelli Accordeon Mfg. Co.
817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ГРАМОФОНОВІ РЕКОРДИ
Маємо все в більшому виборі. Зайдіть у вільний час послухати їх. Вибирайте тільки ті, котрі ліпше сподобаєте собі. Коли ми невдоволимо Вас, наша вина. Відсвіжіть свій вибір. Зайдіть або пишіть за новим катальоґом
РЕКОРДІВ ЗА ЛЮТИЙ
Рекорди з опер, народні пісні, танці. Також богатий вибір українських рекордів. Маючи фонограф — Ви знаєте як приємно в хаті слухати нові рекорди.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ГРАФОНОЛ РІЖНИХ МОДЕЛЯ
Висилаємо замовлення почтою і висилаємо рекорди за посліплатою до всіх міст Злучених Держав. Домагайтесь нашого безплатного каталоґа.
EUROPEAN PHONOGRAPH COMPANY
Dept. U. S.
10th STREET & AVENUE A,
NEW YORK.

НА СВЯТА В КОЖДИЙ ЧАС
як Вас так і тисячі инших цілком вдоволююче обслужить
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA
При пересилці грошей до старого краю, купім шифкарт, виготовлених дрібних нотарських і правних справах та в приймаємо ощадности на проценти, які приймається і почтою.

HIPPODROME
5th STREET and 6th AVENUE
НІЩИ ЧАСИ найбільша вистава в світі.
Богато українських вистав
Два рази денно: 2.15 і 8.15
Ціна: 50 цент. до $1.50

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в котрій сторині Шікаґо або околиці маєтесь, телефонуйте до МУЗИКИ і вислідіть гроші.
3251 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 і West 6537

Джерзи Сіті, Н. Дж.

Поможім Рідній Школі.

(Під розвагу Українцям Рогатинщини)

Лихоліте, яке навістило нашу безталанну Батьківщину, принесловше наших Братів з старому краю хапатися всіляких способів, щоб з нього вийти. Вони не лише ставлять чинний опір наїздникови, але крім цього стараються відбувати всі галузи народнього життя, які зруйнувала війна та нахабна рука наїзника. В тих змаганнях, цілком природно, вони стараються знайти поміч. Чужий не поможе, тож вони звертаються до своїх Братів в Америці, які зараз живуть може чи не серед найкрасших обставин. Наслідок цього такий, що українські часописи тут в Америці що дня майже приносять свіжі просьби, заклики від сільських організацій до загального кравих включаючи. Ті заклики є ріжного характеру більше та менше важного, бо містять часом апель до односільчан в справі купна церковних дзвонів, як також заклики нашого правительства. Та поклики — поклики, але як ми до них відносимося? Як я знаю з практики, половина читачів їх прочитає на це, щоби вдихнути, сказати „здалобися!" тай на цьому скінчити, а друга половина лише кине оком на заголовок і навіть їх не читає. Лише мала, дуже мала горстка активно підпирає дану справу. Як це може бути частинно оправданим в менше важних справах, то вже це непростимим є в справах більшої ваги. Одною з таких справ є підмога Рідній Школі. Думаю, що в таких справах як підмога Рідній Школі, треба нам постаратися о взаїмну приноку. Бо в нас скрізь треба приноки. Ми навіть їсти не будемо без приноки. Проте я позволю собі на пригадку одного такого заклику, який може дехто читати, а може і не читав, а який дійсно на це заслугує.

Ходить о тут о поміч Рідній Школі в Рогатині. Здається вона на Українцям Америки, а особливо тим, що є з Рогатинщини не чужа. Бо до збудовання величавого будинку української ґімназії в Рогатині причинилися в значній мірі Українці з Америки. Спільними силами свідомого громадянства Рогатинського повіта в краю та тут в Америці рогатинська ґімназія була стала величавим храмом науки. Думаю, що не буду пересаджувати, коли скажу, що вона була одинокою чистою українською модерною ґімназією, бо по державних ґімназіях панувала система шабльонів, а другі приватні ґімназії не вспіли були розвинутися. Та прийшла війна, а в війні мусять мовчать — як каже стара латинська пословиця. Осиротів будинок української ґімназії в Рогатині! Ті ученики пішли реалізувати ті ідеї, якими просякли в її мурах, а її нутро заповнила царська салдатеска. Її прекраса, бюст Т. Шевченка, виконаний артистом Гавриком за зложені сотики замість булок на сніданнє її учениками вже тоді знищили царські полчища враз з бібліотекою та науковими приладами. З поворотом же австрійської влади перемінено ґімназію на шпиталь, а її подвіре на цвинтар. В часі української влади ціла енерґія зуживалась на оборону Рідного Краю, тож не було часу і змоги поставити її на давнє становище. А вже з приходом польської влади то нашій ґімназії довелося пережити гірку годину. Неначе на глум вона була арештом, в якім карається кращі громадяне Рогатинщини за ці ідеї, що голосилися передтим в її мурах. Та даремні зусиля ворога! Не скує душі живої та слова живого! Мури ці, хоч пусті, стоять немов зачаровані на високому горбі та цілому повітови пригадують, хто ми такі, чиї сини, кім за що боролися. Стоять вони, бо мабуть духи полягших героїв її учеників боронили їх стоїть, коли ціле місто хилило руїні. Тепер зачинають свідомі громадяне Рогатинщини робити заходи, щоби знов оживити ці мури та зробити їх незадобутою твердинею української душі. Як читаю в Рогатинці, орґані У. П. Т. в Рогатині, вони добре зачинають вимітати смітти зможе себе та орґанізуватися до боротьби з найбільшим ворогом поневоленого народа з темнотою.

Як може хто читав, вони відкеслись і до нас з поклином та зазивом вступати в члени Рідної Школи в Рогатині. Не хочуть вони від нас безкорисної підмоги, бо в замін за членську вкладку в сумі одного доляра надсилають нам часопис „Рогатинець", який, беру по собі, кожного заінтересує та всілякі видомишлення. В той спосіб і ми тут маємо користь і поможемо Рідній Школі. Думаю, що це будови сороком для кождого Рогатинця, як щоб він відмовився вступити в члени Рідної Школи. Ся справа мусить піти вперед, лише треба орґанізації. В кождій місцевости, де живуть Рогатинці, повинен завязатися комітет, який би принимав вписи в члени та використував всілякі нагоди на збірки. Такий комітет, який є вже в контакті з Рідною Школою в Рогатині, є в Нюарку, а крім цього як мені відомо, завязався в Вейнон, Н. Дж. та в Перт Амбой, Н. Дж. Сі комітети повинні порозумітися з Центральним Комітетом в Нюарку, або впрост з Рідною Школою в Рогатині на адресу: Prof. M. Uhryn Bezhrishnyj, Rohatyn, East Galicia та розпочати негайно роботу.

Нужмо Рогатинці за слідом Шереметя до боротьби за Рідний Край! Хай Рочестер докаже, що він є осідком Рогатинщини в Америці, а Елізабет хай покаже своїм землякам в Псарах та Деговї, що він є їх покровителею в Америці. Долучаймо з Бейонн як вступили в члени Рідної Школи і будуть поміщені в циклазі членів в „Рогатинці" здувять зі сну своїх краянів в краю. Перт Амбой, де Черче, Кліщіна оселилося хай не дасть себе другим завстидати. Пуківці, Путятинці та другі хай таксамо докажуть, що вони тут також є.

Загалом всі Рогатинці, як один хай підуть за слідами наших Братів в старому краю!

Щоб слова не були голословні залучую спис членів, які зложили вкладки на мої руки:

Стефан Милянович, Джерзи Сіті і Мирон Сурвач, Ню Йорк по $2.00; Осип Білован, Джерзи Сіті, К. Третякіна, Ню Йорк Марія Кирчівна, Джерзи Сіті, Ст. Переговський, Ню Йорк, Ів. Галичин, Ню Йорк, Володимир Лотоцький, Джерзи Сіті, Юлія Шевчуківна, Бруклин, Стефанія Абрагамовська, Ню Йорк, Дм. Сіроцький, Ню Йорк, Омелян Коцко, Ню Йорк і Володимир Ярема, Ню Йорк по $1.00.— Разом $15.00, які переслано до Рідної Школи в Рогатині. Всім жертводавцям в імени Рідної Школи в Рогатині складаю щире спасибі.

О. Білоган.

НОРТГЕМТОН, ПА.

Спростоване.

В дописи з Нортгемптон, Па. в 43. числі „Свободи" з дня 20. лютого 1923 „Коляда на Рідну Школу", при кінці ситу жертводавців подано подяку від Української православної церкви. Сим заявляємо, що ініціятором піти по коляді на сю ціль не була українська православна церква ані жадне друге товариство, лише низше підписані, без жадної фірми і закраски, а тільки яко Українці для Українців.

Никола Романів, Юрко Мичуда, Дмитро Прухнивський.

CARTERET, N. J.

Українці в Картерет завязали Центральний Комітет в котрий вступили слідуючі особи: Михайло Проскура, голова; Василь Ковальчук, секретар; Михайло Скочинець, касієр. Сего року підуть Різдвяних свят згадали про Рідну Школу, про інвалідів, котрі потратили руки і ноги в світовій війні, про студентів, котрі тепер на вигнанню в чужих краях, без опіки мусять доучуватися, про Січових Стрільців, котрі лежать від своєї рідної вітчини і ждають хвилі повороту до свого рідного краю, і про сироти по поляглих героях в полю битви з проклятими ворогами. Ми зібралися тут в Картерет, щоби дещо заколядувати для них і зібралисьмо маленьку суму на сю ціль $146.20. Офіярували слідуючі: М. Головак $5.00; по $2.00: М. Цвіх, Г. Попіль, М. Проскура, Ів. Клебан, Л. ЯрХман; по $4.00: М. Ганчак і Б. Клапковський; по $1.00: І. Царик, П. Тереренко, І. Терференко, І. Гайдук, Ф. Вакьмо, М. Дедуренко, І. Хабнік, Ґ. Кармазин, Т. Мишко, В. Бобенчак, С. Ярошик, М. Кіро, А. Гнїда, М. Скоро, І. Гураль, Ф. Бобенчик, Ф. Гнїда, Марія Максимович, А. Максимович, Марія Фіцула, Ф. Гнїда, І. Савчак, П. Водяр, Ф. Соловий, М. Ґоро, Елена Калиновська, М. Горват, І. Гриник, Ф. Голуб, М. Іванишкий, М. Мишак, М. Кощабо, Ф. Ґалінський, Ф. Гаврик, М. Ґаляк, Ю. Бойкадинович, І. Нестопович, Т. Кочкрівнич, Ф. Пелихан, І. Маґан, Ф. Коколюк, М. Сеглюх, Т. Павлюх, М. Хамулак, Г. Цар, І. Ковальчик, Т. Ґринський, Ф. Ковальчик, Сорокатий, І. Василюк, М. Ковальвіч, М. Конікевич, С. Брам, Брам Брати, п-ні Скефінктон, Т. Барна, Т. Возбанський, Т. Кожомовський, Т. Ґаляшкевич, Л. Макар, Ф. Мазурик, М. Вихованець, Я. Кода, В. Ковальчук, Ф. Пукас, М. Скочинець; М. Дмитрів $2.00; по 50 цент.: Анна Ґаш, Т. Куравінський, І. Юкрів, Ф. Бобенчик, М. Сокальський, С. Миньо, Ф. Шпякетко, М. Цап, П. Ґаляк, І. Ґнїз, К. Цар, М. Ґерлавський, Т. Кленовський, Ґ. Ґаляшко, П. Вуй, М. Поснанський, М. Ферець, М. Савірка, Ф. Новицький, П. Ґнїк, М. Антонїко, К. Старельчук, О. Коколюк, М. Лягчинський, М. Мельник, С. Василяк, І. Бабінський, С. Гурвіч, І. Кузяк, Т. Возьний, І. Воренчак, Ґ. Віт, Ґ. Вобир, Г. Водяр, С. Ґрей, М. Томпко, І. Кляк, О. Бурик, Г. Дзьчак, Г. Кельман, Д. Гайдук, Д. Лестер, А. Рабиович, П. Прокоп, Ц. Блохофф, Н. Ванчк, Н. Горлен, Н. Надзіл, Ґ. Ґрімбом, Л. Юкиав, І. Цап, В. Малашчук, Анна Скочинець, Юлія Кавнс, Л. Ґніда, Ю. Дорин, С. Павлик, П. Кіш, С. Теребельний, І. Корабо, І. Музика, Ф. Сарафинчик, І. Кравець, Ф. Ґнїда, П. Шьвадик, П. Тинька, М. Бобенчак, Л. Деревельний, О. Савчак, В. Трух, І. Підобійський, М. Бохатий, М. Мікорський, О. Іьмрка, І. Ґайдучк, М. Вропотилко, С. Познанський, М. Мачужак, Д. Поточник; Т. Андрушко 80 цент.; І. Скірчак і М. Мурз по $1.00; М. Ганяк $4.00; по 25 цент.: І. Мікер, І. Полегоний, В. Шляхетка, І. Барилевич, М. Гамолько, Марія Лиївар, М. Ґалубовський, Ґріпс, І. Ґеш, Т. Ленник, П. Теребельський, М. Скарпочка, С. Трух, І. Савчак, П. Ґор, П. Бамбурак, О. Ґалькович, І. Ґутнїк, М. Маняк 40 ц. Т. Худобо, Д. Хлиньский, М. Поленгоньский, В. Скирмаїлик, І. Ортинський, Черика Бабіка, Ґ. Фарбанець, М. Фарбанець, К. Богач, В. Сугар, О. Савірка, С. Шумний, Ф. Мікель, І. Кошаба, Д. Кацраль, С. Скочинець, А. Гамадик, М. Ґерґіо, І. Чубатий, Т. Дацко, С. Кельман, Т. Мієвк і М. Крупи, решта дрібними датками. Разом $146.20.

Уряд Центрального Комітету складає сердечну подяку всім жертводавцям з Картерет і Харом, що зложили таку гарну суму на Рідну Школу! Бог спокарано заплатить і тим, котрі зявилися і непожадали потрудитися і кодити від хати до хати і заколядувати такий гарний цент. Таксамо складає сердечну подяку уряд Центрального Комітету всім тим, котрі колядували, а це: Григорій Гайдук, Петро Водяр, Микола Цап, Михайло Дзадик, Йосиф Попіль, Василь Ковальчук, Йосиф Пукас, Михайло Скочинець, Михайло Проскура, Микола Кіра і всім тим, котрі брали участь в тім.

Михайло Проскура, предс.
Василь Ковальчук, секр.
Михайло Скочинець, касієр.

ВІЛІНҐ, В. ВА.

Віче в справі Негайної Допомоги.

В нашій місцевости відбулося віче дня 11. лютого 1923 в гали церковній о 1. годині по полудни. Віче отворив Д. Чмир, який був вибраний головою комітету перед вічевого. Він поясняв ціль віча і горе нашого народу в Галичині під польсько-панським режімом а відтак після програми покликав місцевого священика о. М. Навсвищука, щоб сей пояснив обширнійше ціль наших зборів. О. М. Насвищук пояснив перебіг життя нашого народу, його гнет від своїх сусідів і його борбу за свободу під теперішний час. При кінці своєї бесіди заявив, що весь уже народ під теперішну пору, борець за свободу, котру він мусить добути, бо він є на тільки культурний, що може стати на рівні з другими народами.

По тім предс. представив бесідника д. М. Хандогу, редактора „Народного Слова" в Пітсбурґу, Па. Його привитали вічевики грімкими оплесками. Він представив наші минувші часи в нашім рідним краю Галичині, представив той наш край, як ми його лишили, а як він нині виглядає. Пояснив, як і коли Галичина зістала проголошена яко самостійна держава, коли вона стала свобідна від Німця і Ляха.

Дальше навів як на нас напали Поляки, як хоробро боролась наша гал. українська армія з ляхом наїзником — в нужді, горю і без замуниці. Не одному вічевикови ці слова витиснули сльози. Дальше пояснив польську бранку в Сх. Галичині, як то наші хлопці спротивилися тій бранці, як вони орґанізуються, щоб виступити активно проти Поляка-наїзника. Представив наш гал. уряд і його діяльність на вигнанню. Щоб він міг провадити свою роботу голоснійше, на те треба помочи фінансової, а такої йому від нікого сподіватися тільки від нас, амер. Українців.

Дальше сказав, що ми яко уродженці Сх. Галичини маємо повне право домагатися від американського правительства щоб Галичину признали за самостійну державу.

Опісля проголошено резолюцію, котру одноголосно принято. Резолюція звучить:

„Ми, американські горожани української народности, зібрані на вічу 11. лютого 1923 в Вілінґ, В. Ва., протестуємо проти польської військової окупації Східної Галичини. Ми просимо Вас признати незалежність Сх. Галичини).

Резолюцію вислано до президента Гардінґа.

По тім начато збирати жертви на Негайну Поміч. Жертводавали на Негайну Допомогу як слідує:

Прокіп Стельмах $10.00; о. М. Насвищук, Марти Петрик, Іван Гизик, Данила Стрілецький, Олекса Габак, Николай Подола, Данила Чанц і Яким Вітенко по $5.00; Василь Ґрицишин, Анастазія Канюк, Катерина Чайківська, Стефан Мисько, Іван Дущіц, Дмитро Канюк, Николай Антонїко, Олекса Папа, Ю. Ґеляш, Іван Кудлак, Василь Якобець, Василь Солончейчик, Марко Мазур, Марко Горячий, Ілько Пастирнак, Андрій Когут, Андрій Папа, Юрий Бачинський, Іван Ковальчик і Василь Чайківський по $1.00; Іван Писарчик і Ілько Рафа по 50 цент.; дрібними датками $1.10. — Разом на Негайну Допомогу $96.10.

Зложили перед вічем: Олекса Гайдук $5.00; Іван Станько, Петро Чайківський, Михайло Мисько, Іван Яремко, Тимко Тихаревич по $2.00; Григорій Сидор $1.50; Павло Канюк, Антін Чупило, Олекса Салик, Петро Вітенько, Андрій Когут, Юрий Вікерч, Николай Подола, Василь Чайківський, Іван Ґеляш, Іван Писарчик, Стефан Грушкевич, Микола Зень, Мартин Петрик, Василь Когут, о. М. Насвищук, Теодор Кулло, Юрий Сеньий, Олекса Когут, Михайло Пушко, Данил Чанц, Андрій Медуна, Николай Малецький, Ів. Дущіц, Олекса Габак, Ілія Ковальчик, Ів. Гарасюк, Іван Карась, Григорій Мисько, Ілія Рафа, Андрій Біщ, Дмитро Канюк, Дмитро Ґабак, Прокіп Фрій, С. Кавс, Іван Ґаляк, Николай Буцц, Василь Боднір, Михаїл Хайко, Д. О. Ярина, Ілія Ґудемак, Ілія Ковальчик, Николай Антонїко, Кузь Трілецький, Ілія Стефанишин, Стефан Горний, Теодор Проць, Василь Яськів, Юрий Бачинський, Данил Стрілецький, Николай Мулина, Андрій Юган, Іван Чмирка по $1.00; Юрий Рускаль, Юрий Ґедзь, Іван Русенко, Василь Сеник і Юрий Аляс по 50 цент. Разом решта дрібними жертв $71.10.

Жертви з віча і попередні....$167.60
Вічевого розходу було 27.60

Зісталось.....$140.00

Цю суму вислано до Вашінґтону до представництва З. У. Н. Републики.

На закінчене відспівано „Ще не вмерла" і „Не пора".

На останку додам від себе, що наші Українці не дуже інтересуються народною справою коли так небогато прибуло на віче. Прийшли тільки ті, що дійсно відчувають кривди заподіяні на нашім безборонним населенню, там в рідній Галичині. Вони прийшли почути про кривду і гнет під польською окупацією з усіт референта. Були і такі, що прийшли тільки на виваз, щоб мали що говорити в польських клюбі і разом з Поляками посміятись з нашого діла. О, горе Вам Вілінські Українці, що вже таких виродків вже себе пускаєте.

Скажіть собі раз, що між Вами не сміє більше находитися який перевертень! На такого пальцем показуйте і гоніть як ту худобу з між свого гурту! Тоді і чужі копнуть їх від себе. Ті знова, що не прийшли на віче то певно боялись, щоб машинерія з мушайном не потріскала. Що йому народна справа! Він воліє наробити трутинисамогонки і при ній з кумом запитись до бездями, як на віче піти та послухати, на що віче скликане. Не від одного можна почути чує такі слова: „Я знаю на що вони віче скликали, щоб доляри давати, а я не дам! Волю за того доляра „пік-гендлю" випити як їм дати на якусь Україну. Я жадної України не знаю, а як хочуть мати Україну, нехай дають тії, що на ню поїдуть. Я і так до старого краю не поїду!"

От і льотіка наших спольщених, змосковщених недотепів. Забув, чого до Америки втікав, через кого мусів опускати рідну хату, рідне село, рідний край! Чи не через тих самих Поляків і Москалів, що і тепер не дають нашим браттям як на світі жити? Забув за ті сльози, котрі пролив, як вращався зі своєю рідною, виїзджаючи в Америку. Тоді все обіцяв, що він буде відплачуватись своїм вороґам, а що нині з ним зробилось?! Забув на все, а до того ще і глузує! Мабуть самогонка так на него ділає.

Вам, Вілінські Українці, що зрозумієте клич наших невеликих братів в рідним краю помічи, стараєтеся зложити сердечну подяку за Вашу щиру жертву, а таксамо просить вас і на будуче не забувати про патріотичне діло. Подяка для д. М. Хандоги за його щиру працю, що не погордив вами, приїхавши на віче яко референт та його прегарну бесду, якою розбудив нас і загрів.

Складаємо і Вам, о. Насвищук подяку за ваше патріотичне становисько! Ви потрудилися не мало, щоб і наша громада не мала позору від других громад в народній роботі. Кінчу, складає щире, українське спасибі усім потрудившимся.

ЗА КОМІТЕТ:
Д. Чмир, предсідатель,
В. Чайківський, касієр,
М. Подола, секретар.

НЕ ТЕРПІТЬ ВІД ревматизму, неврали, суставних болів, болі в грудях, мускулах.
Натріть тропіки
PAIN-EXPELLER
Болячі місця як доки не почуєте теплоти в шкірі — а легідна пожадана пільга скоро прийде. Правдивий Pain-Expeller має АНКОР торговельну марку.

СТАНОВИЩЕ В ОДЕСІ

Кореспондент Русспреся повідомляє з Одеси:

Після страшного голоду, який був в минулому році, Одеса почала з минулої осени потроху поправлятися і теперішня зима в продовольному відношенні проходить значно менше попередньої. Можна навіть сказати, що Одеса не відчуває браку в харчових продуктах, які привозять часами з дальших місцевостей, навіть з Поділля і Київщини. Ціла ріжниця між харчовим станом Одеси і, на приклад Київа, полягає в тому, що ціни в Одесі цілий час в півтора рази висче київських. Проте з певних чисел січня прийшло погіршення, яке виявилось головним чином в непомірному зрості цін. Зясовується це наближенням кінця крадовольного року, який обіцяє Одесі поворот всіх торішніх злиднів. Тепер ще важко говорити про майбутній урожай. Одеський район по своїй посівній площі знаходиться рівняючи в сприятливому становищі, бо німецькі кольоністи напружили всі сили й розпродали ціле своє майно для того, щобзасіяти поля. Але за те в дальших від Одеси повітах площі посівів незначні, через те Одеса не може рахувати на їх харчові продукти навіть в випадкові доброго урожаю. Зовнішне життя в місті повернулось більш-менш до рямців 1921 року. В місті не видно торішніх жахливих голодних сцен. Але й тепер ціла енерґія громадянина, що дойшов до злиднів, витрачається на здобування кусника хліба, який здобувається з великими зусиллями і не завжди чесними шляхами. Дрібна торговля й спекуляція, дрібне ремесло й продаж річей селянам піддержують на пігголодне істнування міських мешканців. При тих економічних умовах, в яких перебуває Одеса, не може бути й мови ні про ширшу торговлю, не про промисловість. Великі заводи або зачинено, або на них понад силу виробляють в невеликій кількости потрібні для селян річи. Виробка сільсько-господарского реманенту, навіть примітивного, досі не налагоджена, не зважаючи на всі змагання большевиків; в цьому для становища сільського господарства лежить загроза. Ще менша, ніж ті, що випливають з недосіву полів, з відсутности робочої худоби і з відсутности насіння. При цих економічних умовах важко говорити про настрої населення, яке цілком захоплено боротьбою за єствування в ближчий день. Рівнійчо добре живеться лише одним комуністам, але ряди їх дуже зменшились в наслідок чека, який потягнув сотки комуністів до більш продуктивних занять, як торговля торговельне посередництво і т. д.; до того ще вала безсила забезпечити їх матеріяльно цілком добре. Між иншим на цьому грунті зростає цілком серіозне незадоволення серед матросів і червоноармейців, які попали з попереднього упривілейованого становища умови злиденного єствування на урядовому пайкові. Що-торкається міської цивільної людности, а зокрема інтеліґенції, в їх настроях помітний різкий моральний і психологічний упадок. До останнього часу всі надії совітських громадян були звернуті на Европу, звідки сподівались одержати допомогу для боротьби з большевиками. Час дав можливість ближче стикнутись з чужоземцями, які стали бувати в Одесі досить часто, всі переконались, що Европа зайнята власними справами і не має жадного інтересу до того, що діється всовітських державах. В звязку з цим інтеліґенція переживає період повного знесиля.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую свого мужа ПЕТРА ЧМИРА з Сарнинець, повіт Сколе. Хто би одійшов знав, зволить донести на низшу адресу, або ти мужу прийде, повинни не ти обертаєте. Я прийшла з краю. Тож жена Зоська Сачур, р. Мальаєр Плаєс, Па. 53-55

ПОТРЕБА НА ФАРМУ українська родина: Вимоги: мусить розуміти на фармерскій роботі та робота дому господиню. Платня два обоє $100 в місяць, помешкане і харч. Зарядженє. Родина, котра хотіла би це не занятись мусить бути здорова і в рамах. Зголосіться до: "Svoboda", 83 Grand St, Jersey City, N. J. 54-55

ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЯ пошукує законучиця. Вимоги: мусить бути тверезий, добрий дириґент, працювати відрано школу і давати представленя. Голоситися до: Ihnaty Klymyshyn, 234 Avenue A, Palmerton, Pa. 54-56

КОНКУРС.

Дяковучитель іспитований з доброго приходу, пошукує місце. Посідає Владіко теноровим голосом, уч. хор представленя і школу, все виконує як слід. Котра парохія потребувала би такого дяковучителя, нехай зголосить сейчас до Дяковучителя U. R. Ів Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 51-55

ДОБРА НАГОДА
ПРОДАМ РЕСТАВРАНТ по причині слабого здоровля. Інтерес в дуже добрім положенню. Голоситися від ч.
64 JOHNES STREET,
NEWARK, N. J. 54-7

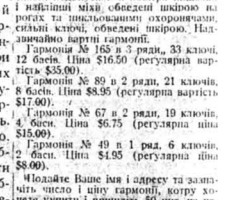

СПЕЦІЯЛЬНА ВИПРОДАЖ. ЦІНИ ЗНИЖЕНІ ДО ПОЛОВИНИ. ІМПОРТОВАНІ ГАРМОНІЇ.
Найновійші моделі, міцні пишалки, сильна музика, гарні оправи.
Ці гармонії роблені з матеріялу першої кляси, передівши пишалки котрі суть з найліпшої якости та зроблені з найбільшими старостями виробленими механіками. Оправа з найліпшого дерева, гарні вироби, спеціяльно сильні недоцукаючі поміти пишалки і найліпші міхи, обведені шкірою на рогах та циньольними охоронителями, сильні ключі, обведені шкірою. Надзвичайно гарні гармонії.
Гармонія № 165 в 3 ряди, 33 ключі, 12 басів. Ціна $16.50 (реґулярна вартість $35.00).
Гармонія № 89 в 2 ряди, 21 ключів, 8 басів. Ціна $8.95 (реґулярна вартість $17.60).
Гармонія № 67 в 2 ряди, 19 ключів, 4 баси. Ціна $6.75 (реґулярна ціна $15.00).
Гармонія № 49 в 1 ряд, 6 ключів, 2 баси. Ціна $4.95 (реґулярна ціна $8.00).
Пішлайте Ваше імя і адресу та замкніть число і ціну гармоні, котру хочете купити і прийшлю 50 цент. на реєстрацію, а за гармонію заплатите при її відборі. Нема жадного ризика. Поне вдоволення ґарантоване або зворот гроша. Пишіть дяко:
UNION SALES COMPANY, Dept. 291,
15 S. Desplaines St., Chicago, Ill.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN
спеціяліст хронічних і наших внутрішних недуг, акушер.
Годині офісові від 1. до 3. і від 7. до 9. вечер.
111 E. 7th Street, New York
НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12. в пол.
488—6th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
504—2nd AVENUE,
між 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Годині офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4416 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ЗА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як: нервові, жолудка, нирок, пузирів, кишок і шкірні недуги, висипнення нерви, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.
Порада безплатно.
Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK
Між 4th Ave. а Irving Place.
Годинник від 2. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. вечер.

НОВИСТЬ НОВИСТЬ НОВИСТЬ
Першорядної якости ПЕРА ФОНТАНОВІ „Waterman's Ideal Fountain Pen" можете купити в Книгарни „Свобода". Дерево гарантоване 14-карятове золото. При наповнюванню чорнилом по гарно лишати жадної помпки, бо не старчать відкести пістем кляпку уміщену з боку, лагодити перо в чорнилі, спустити помпки кляпку на долину, а воно само наповнюється.
Ціна того пера з пересилкою $2.75.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.